УДК 821.161.2.09:94(477)"1941/1945"-053.2

ВНУТРІШНЬО ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОНФЛІКТ У ТВОРАХ ДЛЯ ДІТЕЙ В.БЛИЗНЕЦЯ ЯК НОВЕ БАЧЕННЯ ТЕМИ ДИТИНСТВА Й ВІЙНИ

Дудінова Н.О., асистент

Євпаторійський інститут соціальних наук

Стаття присвячена дослідженню теми дитинства та війни у дитячих творах В.Близнеця. Розглядаються повісті письменника "Паруси над степом", "Мовчун", "Старий дзвоник", "В ту холодну зиму, або Птиця помсти Сімург". Автор звертає увагу на особливості творів для дітей. У статті приділяється увага вирішенню актуальної проблеми взаємозв'язку людини та історії.

Ключові слова: тема, дитинство, війна, психологізм, конфлікт, образ.

Дудинова Н.А. ВНУТРЕННЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ КОНФЛИКТ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ В.БЛИЗНЕЦА КАК НОВОЕ ВИДЕНИЕ ТЕМЫ ДЕТСТВА И ВОЙНЫ / Евпаторийский институт социальных наук, Украина.

Статья посвящена исследованию темы детства и войны в детских произведениях В.Близнеца. Рассматриваются повести писателя "Паруса над степью", "Молчун", "Старый звонок", "В ту холодную зиму, или Птица мести Симург". Автор обращает внимание на особенности произведений для детей. В статье уделяется внимание решению актуальной проблемы взаимосвязи человека и истории.

Ключевые слова: тема, детство, война, психологизм, конфликт, образ.

Dudinova N.A. VNUTRISHNY PSYCHOLOGICAL CONFLICT IN THE WORKS OF V. TWINS AS NEW VISION TOPICS OF CHILDHOOD AND THE WAR / Evpatoria Institute of Social Sciences, Ukraine.

Article is devoted to the theme of childhood and the war in children's products V.Bliznetsa'. We consider the story of the writer "Sails on the steppe","Silent", "The old bell", "On that cold winter, or bird Simurg revenge". The author draws attention to particular works for children. In this article the attention was deciding an actual problem of connection between at the human and the history.

Key words: theme, childhood, war, psychology, conflict, image.

Твори В.Близнеця на тему дитинства й війни можна розглядати як один із варіантів змалювання подій Великої Вітчизняної війни. Адже письменник належить до покоління дітей війни, а діти глибоко відчувають зло, насильство, зрадництво, правду та брехню.

Тему дитинства й війни в українській літературі чи не першим започаткував Ю.Яновський. Далі до цієї теми зверталися багато інших письменників. Однак у 40-50-х роках ХХ століття тему дитини на війні реалізовували через призму дорослої людини. Основою творів була подієвість, тобто зовнішнє зображення. У 60-х роках предмет художнього дослідження зміщується у бік внутрішнього стану людини.

У кінці 50-х років ХХ століття розпочався новий етап в художній прозі, що позначився поглибленням інтересу до внутрішнього світу людини. Події війни починають змальовувати як кризову форму людського буття. У А.Адамовича про цей період в українській літературі сказано, що він не відрізнявся від усіх інших національних літератур, в яких також "намітилася тенденція на утвердження "сили слабких", переакцентації пам'яті в бік жіночої та дитячої долі на війні" [1, 193]. Ця тенденція виявилася у творчості молодих письменників – шістдесятників, серед яких яскравим представником є В.Близнець. Тема дитинства й війни стає актуальною й у дитячий літературі, до неї звертаються А.Давидов, Є.Гуцало, В.Кава, В.Близнець.

У 70-ті роки XIX ст. О.Чепа у статті "Одне з джерел дитячої літератури" писав: "Наша дитяча література кріпиться на думці, що для дітей необхідні свої, особливі книжки, не такі, як для дорослих, оскільки смаки, межа розуміння і фізичні особливості дітей значно відрізняють їх від дорослих" [2, 574]. Теоретично це дійсно так, бо і сфера, і розмір дитячого досвіду, і кількість отриманих вражень, відчуттів обмежені в порівнянні з дорослим. Те, що не вимагає пояснень для дорослого, для дитини - світ нерозкритих явищ, які потребують уточнення, пояснення, лексичної роботи.

Майже всі дослідники вважали, що писати для дітей надзвичайно важко. Потрібно мати особливий талант писати про прості речі, на прості теми і при цьому доступно для дитячого розумінн

У 60-ті роки ХХ століття письменники, критики починають серйозніше ставитися до проблем "дитячої літератури", тому з'являється ряд творів, що були написані лише для дітей. Такі письменники, як Є.Гуцало, М.Вінграновський, В.Кава, А.Давидов, О.Гончар, В.Близнець створюють яскраві зразки прози та поезії для дітей. Зазначимо, що тематично весь цей масив творів, написаний у післявоєнний період, на 50% стосується подій Великої Вітчизняної війни.

Прозаїк В.Близнець усі свої твори писав у манері стриманій, не кидався "високими" словами. У прозаїка був свій принцип зображення подій Великої Вітчизняної війни. Він показував звичайні типові події, які найчастіше відбувалися в тилу (повісті "Мовчун", "Землянка"), а отже, повністю передавав трагедію самої війни, трагедію людини на війні, "дитини війни", трагедію однієї людини з багатьох інших.

Уся проза В.Близнеця в міру емоційна, бо прозаїк знав, що необхідно стримувати цю свою якість. "Надмір "відкритої" емоційності шкодить прозі. Скільки довелося нам споглядати, особливо в нашій українській прозі, авторської розчуленості! Саме споглядати, а не пройматися нею. Сумно читати твори, в яких автор мало чи не випрошує у читача співучасті до переживань своїх героїв. А справжня проза завжди мужня (підкреслення наше – Д.Н.). Вона змушує співпереживати. В.Близнець добре розумів це… він творив мужню прозу. Її емоційність завжди стримана. Але за цією стриманістю відчувається наруга, яка у добре розраховані композиційні моменти все ж проливалась – і тоді ми ставали свідками коротких і сильних емоційних спалахів. Він тонко, майже непомітно вибудовував їх…" [3, 158-159]. Поняття "мужня проза" для творів письменника об'єднало багато ознак. Це й правдивість зображення, і буденність подій без сюжетних складних перипетій, це правда війни в неприкритому вигляді без будь-яких "красивостей", особливо у творах для дітей. Для В.Близнеця писати для дітей позначало жити. Життя і література для письменника – нерозривне ціле.

Серед досліджень творчості В.Близнеця слід назвати В.Базилевського, І.Васюченка, А.Гурбанську, А.Костецького, Ю.Мушкетика, В.Нестайка, В.Панченка, М.Слабошпицького. Досліджуючи обрану тему, нами було використано чимало публікацій, авторефератів, зокрема таких авторів, як В.Агеєва, А.Адамович, В.Базилевський, А.Гурбанська, О.Гончар, Г.Клочек, В.Панченко, М.Слабошпицький та інші.

Метою нашої статті є розгляд теми дитини та війни у творах для дітей В.Близнеця як альтернативне змалювання подій історичної значущості. Звертання до цієї теми багатьма письменниками, на думку В.Агеєвої, пов'язане із "прагненням всієї нашої літератури повніше розкрити моральні, духовні витоки всенародного подвигу" [4, 227]. Сам письменник, зробивши переказ "Повісті минулих літ", постійно повторює, що "… ми єсть діти одного народу, однієї матері" [5, 2-4], тому письменник не адаптує твори про війну спеціально для дітей різних вікових категорій, він просто розмовляє з дітьми відкрито й правдиво.

Серед творців нової концепції зображення теми дитини й війни В.Близнецю належить почесне місце: його перші повісті "Паруси над степом" (1965 р.) і "Землянка" (1966 р.) були водночас одними з перших книжок в онтологічному освоєнні теми скаліченого війною дитинства.

"… Він належав до "дітей війни" – так пояснив прихід у літературу для дітей В.Близнеця В.Нестайко. – Може, тому він і став дитячим письменником. Бо саме дитинство йому боліло. Боліло і мріялося у таємничому лісі, де живуть стовуси і тривуси, неперевершений колекціонер Сиз XII, його добра невтомна сестра Мармусія, найкращий друг, рудий кремезний Вертутій і дванадцятилітній білоголовий Чублик…" [3, 86-87].

"Діти війни" - так було названо багатьох письменників – шістдесятників. Мабуть, саме тому, що в них не було справжнього дитинства, з іграшками, сміхом, радістю, вони й у дорослому віці продовжували свої мрії у книжках. В.Базилевський, як друг і дослідник творчості письменника, зазначав: "…Діти в нього міркують, як дорослі, а дорослі впадають у благородну дитячість. Власне, дорослі – це теж великі діти… Втрата відчуття свого першокореня для нього рівнозначна деградації, моральному виродженню…" [3, 118].

Тема війни й дитини найбільш повно розкрилася у В.Близнеця в жанрі повісті. До цієї теми письменник звертається постійно, починаючи з творів про дітей ("Як народжується стежка", "Звук павутинки", "Женя і Синько"). Зустріч із цією проблемою прозаїк починає фрагментарно, частіше через спогади героїв чи то через описувані жахливі наслідки. Автор згадує події Великої Вітчизняної війни, що вказує на поступовість та систематичність в освоєнні теми. Вже пізніше з'являються у нього твори, в яких тема дитини й війни є провідною ("Паруси над степом", "Мовчун", "Старий дзвоник", "В ту холодну зиму, або Птиця помсти Сімург").

Слушною є думка А.Гурбанської, що усі вище згадані твори не лише об'єднані часом дії, окремими подробицями, фрагментами сюжетних ліній, "але й постійною, всезростаючою увагою автора до процесу мужніння дитячої душі" [2, 31].

Першим твором на воєнну тему була повість "Паруси над степом". Повість ця у письменника народжується із оповідання "Аеросани" з першої збірки В.Близнеця "Ойойкове гніздо". Оповідання увійшло до складу першої частини повісті, в якій ідеться про щасливе дитинство до війни. У повісті спостерігаємо збільшення питомої ваги внутрішньо-психологічних конфліктів. Тому автор більшою мірою орієнтується на самосвідомість героя й робить акцент на власному виборі зовсім ще молодих підпільників своїх вчинків. Така авторська позиція повністю перегукується з позицією В.Кави у його

повісті "Поворотний круг". Бачимо, що обидва автори пропонують читачам не зразкові приклади, а підносять високу духовність підлітків, стійку моральну позицію. Герої цих творів не є прикладами моралі, вони допомагають читачеві обрати самостійно власну життєву позицію, зорієнтуватися у розв'язанні проблемних ситуацій у реальному житті.

Так, В.Близнець у повісті "Паруси над степом" з метою передати внутрішній конфлікт Ліди, головної героїні повісті, застосовує прийом ведення щоденника. У своєму щоденнику Ліда називає себе Ассоль, Грицька – капітан Грей не просто так, а тому, що їй подобалась книга "Червоні вітрила", до того ж дівчинка розуміла що конспірація – "… це необхідна обережність, бо ми не сьогодні – завтра будемо у ворожому оточенні" [6, 49]. Як швидко підлітки зорієнтувалися, на що треба звернути увагу зараз, у часи війни, також висловлено словами з щоденника Ассоль:

"− Що ви думаєте робити зараз, коли насувається буря?
− Вчитися, − відповіла Ассоль. – Працюватиму над двома предметами: історією та іноземною.
− Історія – зрозуміло, потрібна річ. А для чого іноземна? Чи не занудить зараз від неї?
− Один мудрий чоловік любив повторювати: "Wer die Feind will verstehen, muβ im Feindes Landes gehen" (Хто хоче знати ворога, мусить йти в його країну) [6, 49-50].

Як протиставлення в повісті з'являються негативні образи – це не завойовники – німці, це свої, зрадники, що вважають себе ображеними. У своїй праці "Память подвига (Украинская военная проза 60-80-х годов) В.Агеєва зазначила: "…антигерой, що знаходиться на негативному його полюсі, часто не класовий ворог, а людина, сформована в соціалістичному суспільстві, яка проте не володіє важливими духовними якостями, властивими радянській людині…" [8, 12]. Такими є антигерої в повісті "Паруси над степом" дід Швайка, Федоренко, Феля Карпівна Ліщинська (мати Адика Ліщинського), Степан Антонович Криворотько, дід Хміль (батько Грицька Хмельового).

Є ще один негативний герой – Адик Ліщинський. Усі інші негативні герої – зрадники – люди дорослі, а це – дитина. Автор вводить у твір образ хлопця у першій частині розділу "Бита біля Чорної скелі". На перший погляд хлопець нічим не відрізняється від своїх однолітків, автор навіть не дає зовнішньої характеристики образу. Але дуже дотепно В.Близнець змальовує образ хлопця у грі. Діти зібралися грати у війну. "Верховоди двох ворогуючих груп – Володька і Адик – вирішували питання: кому бути "червоним" і кому "білим" [9, 20]. У чесній боротьбі випало, що команда Адика – "білі". І він, їхній командир, став упрошувати Володьку, щоб той взяв його до себе, бо він не хотів бути "білим". Але Володька Шумило також у грі показав свій характер й відповів, що зрадників їм не треба, "… ти бач який – продавати своїх!" [9, 20] – здивувався Володька. Два протилежні образи – контрастний засіб зображення використовує автор для того, щоб у протиставленні збільшити значення одного образу (Володьки), та принизити в очах читача іншого (Адика). А, може, не принизити, а показати, що завжди людина має право на вибір, але вибір цей повинен дорівнюватися правилам моралі. А, отже, коли під час гри Адик не схотів бути "білим", то у воєнні роки, коли це було вигідно, він швидко погодився допомагати німцям. Не можна виправдовувати Адика Ліщинського тим, що мати його перейшла на бік фашистів, тому й він догоджав їм, бо ж й батько Грицька Хмельового також служив фашистам в тилу, але ж сильний духом Грицько пішов проти батька. Й своїми переконаннями, моральними принципами, діями доказав батькові, що треба залишатися чесним із самим собою. Крім того, змусив й батька, справді вже після того, як нічого не можна було зробити, переконатися у своїй правді. Тоді доросла людина, батько Грицька, вмовляє сина – підлітка, щоб той його простив.

У першій повісті про війну В.Близнеця образи дітей, що почали боротьбу в тилу ворога з перших днів, коли в селі з'явилися німці, звичайні, із своїми недоліками. Вони обрали для себе шлях боротьби, хоча й знали наслідки, але, як могли, допомагали фронту. У повісті В.Близнець не відмовляється від свого головного принципу – показу реального життя, реальних людей. Тому, коли Грицько почав багато вихвалятися, забувши про конспірацію, то, не зважаючи на усі його хоробрі справи, що він їх зробив для підпільників, підлітки організовують суд над Хмельовим. Адже діти й під час війни залишаються вірними основним принципам моралі. Вони залишаються справжніми людьми.

Спостерігаючи за наступними творами про дітей та війну, зазначимо, що конфлікт у творах також як у першому, відбувається в тилу. Автор не ставить за мету відправити героя на фронт й там показати справжній подвиг. Навпаки, він зображує вчинки, поведінку дітей та жінок, що не були готові до такого незвичайного ходу подій, як війна у їхній місцевості, голод, переслідування, вбивства тощо.

У повісті "Мовчун" розкрито психологічно складний образ хлопця Сашка. Тема, обрана письменником, – дуже відповідальна, тому письменник не мав права на найменшу фальш, вигадку, бо читач відразу б відчув цю фальшивість. Отже, жодної "вольності" [3, 79], жодного "підсолодженого слова" [3, 79].

На перший погляд тема твору не є новою для літератури – вірність дружини своєму чоловікові, який пішов на фронт захищати рідну землю від ворогів, а також життя дружини солдата на окупованій фашистами території. У розкритті цієї теми В.Близнець пішов своїм власним неповторним шляхом. Він фрагментарно показує вірність дружини, моральну чистоту, несхитність. Зупиняється детально

письменник на психології зрадливої жінки, на її взаєминах з сином, котрий не витримує зради матері та тікає з дому, бо іншого виходу протесту для себе підліток не бачить. Постійний контраст наводить автор у творі. Цій зрадливій жінці, що звикла жити "як у Христа за пазухою", автор протиставляє жінку з п'ятьма дітьми, яка відмовляється від допомоги, бо не може зрадити своєму чоловікові, приносячи в жертву не лише своє життя, а й життя своїх дітей. Це ще більше підкреслює драматичність ситуації, особливо, коли стає відомо, що чоловік цієї жінки з п'ятьма дітьми загинув ще на початку війни. У таку ситуацію важко було б повірити, якщо б письменник не підкреслив її не винятковість, а звичайність, як характерну типовість для справжньої жінки – матері.

Але не погодимося з думкою дослідника, автора статті "Чисте свято душі", що увійшла до збірки "Як звук павутинки", що "… не все у повісті сприймалося доцільним. Не міг збагнути, чому названо її "Мовчун". Адже це похідне від образу хоч і закроєного цікаво, але не розвинутого. Може, тому він і став другорядним?" [3, 79]. Образ Сашка, на наш погляд, є достатньо розвинутим, особливо враховуючи той факт, що повість є недописаною. Цей образ Санька ми бачимо у еволюції, спираючись хоча б на такі деталі твору, як те, що хлопець спочатку обирає своїм протестом мовчання; потім – тікає з дому; далі, коли повертається на один день батько, він бореться із собою, щоб нічого не розповісти й, нарешті, хоче про все написати батькові, але його зупиняє солдат, який дає добру пораду, що й зупиняє хлопця. Однак, найголовніше, коли батько гине, й В.Близнець пояснює загибель ще й зрадою дружини, Санько йде вчитися. Дитина, що до цього була для матері "убоїщем", як вона сама його називала, розуміє, що тепер лише він повинний підтримувати мати й допомагати їй. Тому й робить для себе певні висновки: "… йому страшно стало за себе, і він з тривогою подумав, як він житиме в городі, й чи стачатиме пайки на день, і де він зароблятиме копійку, щоб і матері висилати,бо він, Сашко, тепер один годувальник у неї" [7, 96] – така відповідальна дитина виросла з того самого Мовчуна.

Отже, бачимо повне розкриття образу головного героя твору "Мовчун", що обрав свій шлях. У творі немає героя, але є дитина, яка знайшла свій шлях боротьби ні з ворогами, а з рідною мамою, що ще складніше. Тому твір перенасичений внутрішніми психологічними монологами хлопця. Він знаходиться у постійному внутрішньому напруженні, йому ніхто не прийде на допомогу. Психологічно складний образ хлопця, що намагається не лише вижити у складних умовах життя, що не знаходить для себе ніде відпочинку, автор не виправдовує, не захищає, він лише описує його думки, почуття.

У повісті "Старий дзвоник" письменник використав іншу форму розповіді. Усю глибину народної трагедії він передає через спомин всього лише однієї людини – директора школи Олександра Івановича Козура. Така двоплановість подій допомагає створити ефект присутності у двох часових пластах. У сучасності автор функцію директора супроводжує внутрішнім усвідомленням, що людина, яка не пам'ятає свого минулого, здатна породжувати зло, тому герой повісті виховує у своїх учнів пам'ять про минуле, використовуючи для цього реліквію – старий дзвоник, що у роки війни горів, а в мирний час нагадує про страшні події. Якщо повернутися до основної проблеми нашої статті, то в цьому творі автор підіймає нові проблеми – створення шкіл, перші методоб'єднання, проблема вчителювання тощо.

Цикл повістей про дитинство й війну В.Близнеця закінчується твором "В ту холодну зиму, або Птиця помсти Сімург". У повісті хлопчик – каліка у шаховому поєдинку над фашистським офіцером здійснює моральний подвиг. Тому й називається повість легендарно, бо ж Птиця помсти допомагала людям здійснювати такі подвиги й кожна окремо взята людина приходила до того, що й вона зможе допомогти в боротьбі з фашистами. Отже, з'являлося усе більше й більше людей, готових допомогти фронту в тилу.

Отже, у повістях циклу дитина й війна прозаїка насамперед цікавлять морально – етичні засади, що формують основу характеру дитини, визначають внутрішній подвиг душі. У таких творах автор розглядає як основну ще одну проблему – проблему духовної краси людини. Кожний твір позначений картинами народного буття, глибокою достовірністю ситуацій, повнотою побутописання. На думку А.Гурбанської ці твори можна назвати "мальованою хронікою" життя українського степового села воєнного часу та перших мирних років" [6, 31].

У творах на воєнну тематику пошуки В.Близнеця були направлені на "дорослу" прозу, що відзначалася концепцією історичної правди та людини. Діти у творах письменника беруть на себе відповідальність не лише за себе, а й за дорослих.

Для юного читача спілкування із творами В.Близнеця – завжди серйозний процес. Письменник говорить з ним довірливо, як із рівним. Порушує у творах складні, іноді зовсім не дитячі, питання. І автор не намагається вирішити їх сам, він завжди залишає вибір зробити реципієнтові, що впливає на формування характеру.

Отже, В.Близнець у своїх повістях пише про загально значиме, утверджує моральність і гідність на трагічних шляхах історії. Прозаїк заглядає у події минулого свого дитинства правдивими очима, намагається зрозуміти особистість у вирі тогочасних подій.

Немає сумніву, що запропонований підхід до аналізу творів В.Близнеця є продуктивним, тож попереду – подальші студії над образною системою творів письменника воєнної тематики, проблемою автора у творах та багато інших проблем, що й на сьогодні залишаються актуальними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адамович А. О современной военной прозе / А.О.Адамович. – М.: Советский писатель, 1982. – 276 с.
2. Чепа О. Один из источников детской литературы / О.Чепа // Педагогический музей. – 1876. – № 10. – С. 567-575.
3. Як звук павутинки. Збірник літературно-критичних статей / [Упоряд. Р.Близнець]. – К.: Веселка, 1987. – 99 с.
4. Агеєва В. Нові виміри воєнної прози / Віра Агеєва // Діалектика художнього пошуку: Літературний процес 60-80-х років. – К.: Наукова думка, 1989. – С. 227-306.
5. Чисті плеса творчості: Інтерв'ю з В.Близнецем // Літературна Україна. – 1980. – 17 листопада. – С. 2-14.
6. Гурбанська А. Віктор Близнець: Літературний портрет / Антоніна Гурбанська. – К.: Вища школа, 1998. – 129 с.
7. Близнець В. Мовчун. Хлопчик і тінь: [Повісті] / Віктор Близнець. – К.: Радянський письменник, 1989. – 287 с.
8. Агеєва В. Пам'ять подвигу. Українська воєнна проза 60-80-х р.р. / Віра Агеєва. – К.: Наукова думка, 1989. – 272 с.
9. Близнець В. Вибрані твори: в двох томах. – Т. 2. Паруси над степом. Птиця помсти Сімург. Земля Світлячків. Звук павутинки: Повісті. Оповідання / Художн. В.С.Мітченко; / В.Близнець. – К.: Веселка, 1983. – 423 с., іл.

УДК 82-311.6:82.09:821.161.2

ВІД ІСТОРІЇ ДО АВТОРСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ: ХУДОЖНЄ МОДЕЛЮВАННЯ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО Й ІСЛАМ-ГІРЕЯ ІІІ У РОМАНІ "МАЛЬВИ" Р.ІВАНИЧУКА

Єременко О.Р., к. філол. н., доцент, Пугач О.О., студент

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка

У статті розглянуто особливості характеротворення історичних постатей у романі Р.Іваничука "Мальви", проведено паралелі між художніми та історичними долями героїв.

Ключові слова: історія, союзник, національна боротьба.

Еременко О.Р., Пугач О.А. ОТ ИСТОРИИ К АВТОРСКОМУ ВОСПРИЯТИЮ: ХУДОЖЕСТВЕННОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ИСТОРИЧЕСКИХ ОБРАЗОВ Б.ХМЕЛЬНИЦКОГО И ИСЛАМ-ГИРЕЯ III В РОМАНЕ "МАЛЬВЫ" Р.ИВАНИЧУКА / Сумской государственный педагогический университет им. А.С.Макаренко.

В статье рассмотрены особенности формирования характеров исторических фигур в романе Р.Иваничука "Мальвы", проведены параллели между художественными и историческими судьбами героев.

Ключевые слова: история, союзник, национальная борьба.

Yeremenko O.R., Pugach O.O. FROM HISTORY TO AUTHOR'S PERCEPTION: ART CREATION OF THE HISTORICAL IMAGES OF BOGDAN KHMELNITSKY AND ISLAM-GIREA III IN THE NOVEL "MALVY" R.IVANYCHUK / Sumy State Pedagogical University named after A.S.Makarenko, Ukraine.

In the article examined the peculiarities of the historical images character's in the novel "Malvy" by R.Ivanychuk and paralleled the artistic and historical destinies of heroes.

Key words: history, ally, national struggle.